



Press och information

Europeiska unionens tribunal
PRESSMEDDELANDE nr 81/21
Luxemburg, den 12 maj 2021

Dom i mål T-789/19
Tom Moerenhout m.fl. mot kommissionen

Tribunalen ogiltigförklarar, på grund av bristande motivering, ett beslut av kommissionen att inte registrera ett föreslaget medborgarinitiativ

En medborgare som har lagt fram ett sådant förslag måste ges möjlighet att kunna förstå kommissionens resonemang

Den 5 juli 2019 överlämnade Tom Moerenhout och sex andra medborgare till Europeiska kommissionen, i enlighet med förordningen om medborgarinitiativet¹, ett europeiskt medborgarinitiativ med rubriken "Se till att den gemensamma handelspolitiken är i överensstämmelse med EU-fördragen och förenlig med internationell rätt" (nedan kallat förslaget till medborgarinitiativ).

I enlighet med kraven i denna förordning² redogjorde medborgarna i fråga för förslagets ämne och mål samt de fördragsbestämmelser som de ansåg relevanta för den föreslagna åtgärden. Förslagets ämne var reglering av kommersiella transaktioner med ockupationsmaktens enheter baserade eller med verksamhet i de ockuperade områdena genom att förbjuda införsel till EU-marknaden av produkter därifrån. Sökandena hänvisade i detta avseende till olika bestämmelser i fördragen liksom i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, flera förordningar och domar från domstolen samt bestämmelser och källor inom internationell rätt.

Genom beslut av den 4 september 2019³ avslog kommissionen ansökan om registrering av förslaget till medborgarinitiativ. Kommissionen motiverade avslaget med att en rättsakt som rör ämnet för det föreslagna medborgarinitiativet endast kan antas med stöd av artikel 215 FEUF, enligt vilken ett beslut ska fattas om att helt eller delvis avbryta eller begränsa de ekonomiska och finansiella förbindelserna med det berörda tredjelandet. Kommissionen konstaterade emellertid att den inte hade befogenhet att lägga fram ett förslag till rättsakt på denna grund.

Genom sin dom, som meddelas i utökad sammansättning, ogiltigförklarar tribunalen det angripna beslutet av den anledningen att det **inte innehåller tillräckliga uppgifter** för att sökandena skulle kunna **förstå varför** ansökan om registrering av förslaget till medborgarinitiativ avslogs och för att tribunalen skulle kunna pröva huruvida detta beslut är lagenligt. Beslutet uppfyller inte kraven på **motiveringsskyldighet** enligt fördraget⁴ och förordningen om medborgarinitiativ⁵. Tribunalen preciserar **hur långt** kommissionens motiveringsskyldighet sträcker sig när den vägrar att registrera ett förslag till europeiskt medborgarinitiativ som getts in i enlighet med nämnda förordning.

Tribunalens bedömning

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 211/2011 av den 16 februari 2011 om medborgarinitiativet (EUT L 65, 2011, s. 1, och rättelse i EUT L 94, 2012, s. 49). Denna förordning upphävdes och ersattes med verkan från och med den 1 januari 2020 av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/788 av den 17 april 2019 om det europeiska medborgarinitiativet (EUT L 130, 2019, s. 55) (nedan kallad förordningen om medborgarinitiativ).

² Artikel 4.1 i förordning nr 211/2011.

³ Kommissionens beslut (EU) 2019/1567 av den 4 september 2019 om det föreslagna medborgarinitiativet "Se till att den gemensamma handelspolitiken är i överensstämmelse med EU-fördragen och förenlig med internationell rätt" (EUT L 241, 2019, s. 12).

⁴ Artikel 296 FEUF.

⁵ Artikel 4.3 andra stycket i förordningen om medborgarinitiativ.

Tribunalen erinrar om att målen med förordningen om medborgarinitiativet är att **stärka unionsmedborgarskapet, förstärka unionens demokratiska funktion, uppmuntra medborgarna att delta i det demokratiska livet och göra unionen mer lättillgänglig**. Den betonar att förverkligandet av dessa mål allvarligt äventyras om ett beslut att avslå ett föreslaget europeiskt medborgarinitiativ inte är fullständigt motiverat.

Enligt denna förordning⁶ ska ett förslag till medborgarinitiativ registreras av kommissionen, förutsatt att förslaget **inte uppenbart faller utanför kommissionens befogenhet att lägga fram ett förslag till en unionsrättsakt** för att genomföra fördragen. Tribunalen konstaterar att det angripna beslutet i förevarande fall inte i tillräcklig grad motiverar varför kommissionens saknar befogenhet att lägga fram ett förslag som kan motsvara ämnet och målen för förslaget till medborgarinitiativ. Efter att ha erinrat om principerna om motiveringsskyldighet vad gäller institutionernas rättsakter, beskriver tribunalen vilka omständigheter som borde ha beaktats i det angripna beslutet för att det skulle vara att betrakta som tillräckligt motiverat vad gäller bristande befogenhet för kommissionen i den mening som avses i förordningen om medborgarinitiativet.

Tribunalen påpekar för det första att enbart den omständigheten att artikel 215 FEUF om restriktiva åtgärder nämns inte gör det möjligt att förstå varför kommissionen ansåg att den planerade åtgärden uteslutande hänförde sig till den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp). **Kommissionen förklarade** nämligen **inte varför** den ansåg att den åtgärd som avses i förslaget till medborgarinitiativ skulle **kategoriseras som en rättsakt som föreskriver att de ekonomiska förbindelserna med ett eller flera tredjeländer ska avbrytas eller begränsas**, i den mening som avses i artikel 215.1 FEUF.

För det andra erinrar tribunalen om att bedömningen av huruvida motiveringen är tillräcklig ska ske med beaktande av det relevanta sammanhanget. I sitt förslag till medborgarinitiativ hänvisade sökandena vid upprepade tillfällen uttryckligen till den gemensamma handelspolitiken och till bestämmelser på detta område, såsom artikel 207 FEUF. I förevarande fall ankom det således på kommissionen att **förklara varför den** i det angripna beslutet underförstått **drog slutsatsen** att den åtgärd som avses i förslaget till medborgarinitiativet, med hänsyn till dess ämne och mål, **inte omfattades av den gemensamma handelspolitiken** och således inte kunde antas med stöd av artikel 207 FEUF. Den bedömningen var av väsentlig betydelse för kommissionens beslut att inte registrera förslaget till medborgarinitiativ, eftersom den gemensamma handelspolitiken till skillnad från Gusp är ett område där kommissionen har befogenhet att lägga fram ett förslag till unionsrättsakt på grundval av artikel 207 FEUF.

För det tredje konstaterar tribunalen att frågan **huruvida motiveringen** av det angripna beslutet **är tillräcklig eller inte** även ska bedömas mot bakgrund av målen med bestämmelserna i fördragen⁷ och i förordningen om medborgarinitiativet, nämligen att uppmuntra medborgarna att delta i det demokratiska livet och att göra unionen mer lättillgänglig. Mot bakgrund av dessa mål var kommissionen skyldig att tydligt ange skälen för att vägra registrering av förslaget till medborgarinitiativ. Då en fullständig motivering saknas kan kommissionens invändningar mot förslaget **allvarligt försvåra möjligheterna** att ge in ett eventuellt nytt förslag till europeiskt medborgarinitiativ.

Tribunalen ogiltigförklarar följaktligen det angripna beslutet på grund av bristande motivering.

PÅPEKAND: Tribunalens avgörande kan överklagas till domstolen inom två månader och tio dagar från delgivningen.

PÅPEKAND: Syftet med talan om ogiltigförklaring är att rättsakter som har antagits av unionens institutioner och som strider mot unionsrätten ska ogiltigförklaras. Medlemsstaterna, de europeiska institutionerna och de enskilda får, på vissa villkor, väcka talan om ogiltigförklaring vid domstolen eller tribunalen. Om talan är välgrundad ska rättsakten ogiltigförklaras. Den berörda institutionen måste fylla det rättsliga tomrum som kan uppkomma till följd av att rättsakten ogiltigförklaras.

⁶ Artikel 4.2 b i förordning nr 211/2011.

⁷ Artikel 11.4 FEU och artikel 24 första stycket FEUF.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia, och den är inte bindande för tribunalen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127